अत्रौत्सुक्यत्रासमन्धिसंस्कृतस्य करुणस्य राजविषयरतावङ्गभावः।

"जनस्थाने भ्रान्तं कनकमृगतृष्णान्वितधिया
वचो वैदेहीति प्रतिपदमुदश्रु प्रलपितं।
कृता लङ्काभर्त्तुर्व्वदनपरिपाटीषु घटना
मयाप्तं रामत्वं कुशलवसुता न त्वधिगता"॥

अत्र रामत्वं प्राप्तमित्यवचनेऽपि शब्दशक्तेरेव रामत्वमवगम्यते। वचनेन तु सादृश्यहेतुकतादात्म्यारोपणमाविष्कुर्व्वता तद्गोपनमपाकृतं। तेन वाच्यं सादृश्यं वाक्यार्थान्वयोपपादकतयाऽङ्गतां नीतं। काक्वा चिह्नं यथा।

"मथ्नामि कौरवशतं समरे न कोपाद्
दुःशासनस्य रुधिरं न पिबाम्युरस्तः।
संचूर्णयामि गदया न सुयोधनोरू
सन्धिं करोतु भवतां नृपतिः पणेन"॥

अत्र "मथ्नाम्येवेत्यादि" व्यङ्ग्यं वाच्यस्य निषेधस्य सहभावेनैव स्थितं।

"दीपयन् रोदसीरभ्रमेष ज्वलति सर्व्वतः।
प्रतापस्तव राजेन्द्र वैरिवंशदवानलः"॥

अत्रान्वयस्य वेणुत्वारोपणरूपो व्यङ्ग्यः। प्रतापस्य दवानलत्वारोपसिद्ध्यङ्गं। "हरस्तु किञ्चित् परिवृत्तेत्यादौ" विलोचनव्यापारचुम्बनाभिलाषयोः प्राधान्ये सन्देहः॥

"ब्राह्मणातिक्रमत्यागो भवतामेव भूतये।
जामदग्न्यश्च वो मित्रमन्यथा दुर्म्मनायते"॥